

Sygn. III C 104/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 września 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie Wydział III Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR (del.) Rafał Jasiński
Protokolant:	Natalia Mroczyńska

po rozpoznaniu 13 września 2018 r. w W. na rozprawie

sprawy z powództwa H. (...) w W.

przeciwko P. J.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od H. (...) w W. na rzecz P. J. kwotę (...) (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. III C 104/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 5 grudnia 2017 r. H. (...) w W. (zwany dalej również jako H. (...)) domagał się zasądzenia od P. J. kwoty 80141,21 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem należności wynikającej z umowy nr (...) zawartej przez pozwanego z (...) Bank S.A. w W. (zwanego dalej również Bankiem) oraz kwoty 3297,06 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie należności naliczonej przez (...) Bank S.A. w W. liczonych od 22 grudnia 2016 r. do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu. Jako podstawę faktyczną swojego żądania powód wskazał, że jest następcą prawnym (...) Bank S.A. w W. na podstawie przelewu wierzytelności z dnia 22 grudnia 2016 r. (k.3-4, k.8-15).

W odpowiedzi na pozew P. J. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, przy czym z uwagi na wkład pracy mający na celu wyjaśnienie i rozstrzygnięcie istotnych zagadnień prawnych, o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa prawnego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej. Pozwany zarzucił nieudowodnienie istnienia, wysokości oraz wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem, brak udowodnienia wysokości roszczenia co do wysokości, jak i co do zasady, brak legitymacji czynnej procesowej powoda, nieważność umowy bankowej, brak wykazania wysokości odsetek naliczonych przez wierzyciela pierwotnego, brak przekazania przez wierzyciela pierwotnego pozwanemu środków pieniężnych, zamieszczenie w umowie niedozwolonych klauzul umownych dotyczących zmiennego oprocentowania, brak wymagalności roszczenia oraz z ostrożności procesowej – przedawnienie roszczenia (k.146-156).

Zarządzeniem z 13 kwietnia 2018 r. strona powodowa została zobowiązana do złożenia pisma przygotowawczego, w którym odniesie się do zarzutów strony pozwanej, w tym w szczególności zarzutu przedawnienia – w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów (k.160-161).

W odpowiedzi na zobowiązanie pozwu powód podniósł, że umowa została wypowiedziana 4 sierpnia 2015 r., roszczenie stało się wymagalne z dniem 4 września 2015 r., wobec czego zarzut przedawnienia nie jest zasadny (k.181). Powód podkreślił, że 3 listopada 2015 r. pozwany zwrócił się do Banku o odstąpienie od wypowiedzenia umowy kredytu, co stanowiło uznanie roszczenia i przerwało bieg przedawnienia (k.178-179). Powód wskazał również, że historia operacji, w tym historia wpłat wskazuje na to, że pozwany wskazywał wpłat dokonywał do 5 czerwca 2015 r. W ocenie strony powodowej historia wpłat wskazywała z jednej strony na istnienie roszczenia, a wraz z wyciągiem z ksiąg bankowych stanowiła dowód istnienia wierzytelności i jego wysokości (k.181).

W piśmie przygotowawczym z 14 sierpnia 2018 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe wnioski i twierdzenia a nadto wskazał na brak skutecznego wypowiedzenia umowy przed okresem, na który została zawarta z powodu braku doręczenia wypowiedzenia, warunkowego charakteru wypowiedzenia, braku podstaw do wypowiedzenia umowy, braku umocowania pracowników banku do wypowiedzenia umowy (k.277-288).

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

8 listopada 2016 r. (...) Bank S.A. stwierdził, że w jego księgach P. J. posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 80141,21 zł z tytułu pożyczki gotówkowej nr (...) z 17 grudnia 2013 r. Na kwotę tego zadłużenia składają się niespłacony kapitał w kwocie 69162,46 zł, odsetki umowne w kwocie 2912,68 zł, odsetki karne w kwocie 3912,54 zł, opłaty umowne w kwocie 1172,23 zł i odsetki od zobowiązania przeterminowanego naliczona do 8 listopada 2016 r. w kwocie 2981,30 zł. Oświadczenie to zostało wystawione w imieniu Banku przez upoważnionego pracownika – J. K. (k.248, k.249-250, k.251-260).

22 grudnia 2016 r. (...) Bank S.A. w W. zawarł z H. (...) w W. umowę przelewu wierzytelności, szczegółowo oznaczonych w załączniku do umowy (k.183-204, k.58-139). Przedmiotem przelewu była również rzekoma wierzytelność w stosunku do P. J. (k.72, k.195).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej opisane dokumenty, co nie oznacza, że powód udowodnił istnienie roszczenia w stosunku do P. J..

Księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych (art. 95 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, zwanej dalej Prawem bankowym). Moc prawna dokumentów urzędowych nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (art. 95 ust. 1a Prawa bankowego).

Wyciąg z ksiąg rachunkowych banku stanowi zatem dokument prywatny i stanowi on jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy wyciąg z ksiąg rachunkowych Banku nie może stanowić skutecznego dowodu wskazującego na istnienie oraz wysokość zobowiązania. Dokument ten został sporządzony przez pierwotnego wierzyciela, który miał zbyć wierzytelność na rzecz H. (...) domagającego się zapłaty określonej kwoty pieniędzy, który nie znajduje oparcia w stosownych dokumentach źródłowych.

W ocenie Sądu dysponowanie danymi osobowymi pozwanego nie świadczy o tym, że strony wiązały jakikolwiek stosunek obligacyjny. Wbrew stanowisku powoda, nie dysponował on dokumentacją bankową, albowiem na żądanie strony pozwanej nie złożył jej ani do akt wraz z pismem procesowym, ani też nie złożył jej do akt.

W toku całego postępowania strona pozwana kwestionowała istnienie dochodzonej wierzytelności zarówno co do wysokości jak i co do zasady. Strona powodowa przedstawiła fotokopie dokumentów, które miały potwierdzać istnienie wierzytelności, w tym m.in. fotokopię umowy o kredyt konsolidacyjny, pism informujących o zaległości, wezwań do zapłaty, wypowiedzenia umowy, prośby dłużnika o polubowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej pożyczki. Fotokopie te nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym. W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o przedstawienie oryginałów wszystkich przedstawionych dokumentów – na podstawie art. 129 § 1 k.p.c. – na najbliższej rozprawie pod rygorem pominięcia (k.146v). Obowiązek złożenia dokumentów w oryginale lub odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika będącego radcą prawnym powstał zatem z chwilą doręczenia powodowi odpowiedzi na pozew (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2012 r., V CSK 90/12, tak też wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 2005 r., III CK 109/04). W realiach niniejszej sprawy, w sytuacji gdy strona pozwana przeczyła istnieniu dokumentu, powód winien przedstawić jego oryginał lub zrównany z nim odpis dokumentu. Z uwagi na nieprzedstawienie dokumentów na podstawie których powód opierał swoje żądanie powództwo podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Z uwagi na nieudowodnienie okoliczności, na których powód opierał swoje żądanie drugorzędne znaczenie niewykazanie przez powoda roszczenia co do wysokości, w tym w szczególności poszczególnych pozycji wskazanych w pozwie, zarówno kapitału jak i naliczanych odsetek.

Wobec nieudowodnienia przez powoda okoliczności zawarcia umowy z pozwanym drugorzędne znaczenia ma także to, czy Bank przekazał pozwanemu środki pieniężne w ramach umowy kredytu. Wskazać jednakże należy, że mimo kwestionowania tej okoliczności powód nie przedstawił dowodu na tą okoliczność. Przedstawiona przez powoda w formie tabeli historia operacji (k.222-227) nie pozwala na poddanie się kontroli, nie zawiera również danych pozwalających na identyfikację ewentualnie weryfikację dokonanych operacji. Brak udowodnienia, że operacje te odbyły się w rzeczywistości zgodnie z przedstawionymi tabelami (k.205-221, k.222-227), skutkuje oddaleniem powództwa. Podkreślić przy tym należy, że gdyby powód udowodnił, że operacje te rzeczywiście miały miejsce, wówczas powództwo byłoby zasadne oraz zostałyby uwzględnione w całości. Z uwagi na brak możliwości weryfikacji przedmiotowych zdarzeń, dane zawarte w przedmiotowych tabelach mają wyłącznie moc twierdzeń strony domagającej się zasądzenia określonej kwoty pieniężnej, które nie zostały udowodnione. Udowodnienie przebiegu operacji wiązałoby się natomiast z udowodnieniem m.in. uruchomienia kredytu poprzez wypłatę kwoty P. J. i spłatę części jego zobowiązań, jak też przerwanie biegu przedawnienia roszczeń w stosunku do niego, albowiem tabela ta zawiera dane wskazujące na wpłaty na poczet długu – choć często w kwocie nieprzekraczającej kilka złotych – które można byłoby traktować jako uznanie długu prowadzące do przerwy biegu przedawnienia zgodnie z art. 123 § 1 punkt 2 k.c. Nie prowadziłyby natomiast do uwzględnienia powództwa, albowiem nie przedstawienie umowy o kredyt konsolidacyjny nie pozwalało Sądowi na dokonanie ustaleń w przedmiocie wymagalności oraz wysokości roszczenia.

Powód nie udowodnił, ażeby P. J. zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę, na której opiera swoje żądanie. Powyższe uniemożliwia analizę, czy umowa była nieważna, albowiem nieważność bezwzględna lub nieważność względna umowy można rozpatrywać wyłącznie wówczas, gdy materiał sprawy pozwala na ustalenie, że umowa została zawarta. To samo odnosi się do ustaleń dotyczących abuzywności umowy stanowiącej podstawę faktyczną powództwa, czy też skuteczności wypowiedzenia umowy. Powoływanie się przez pozwanego na powyższe zarzuty dotyczące stosunku zobowiązaniowego nie można było uznać za przyznanie faktu zawarcia umowy, albowiem pozwany kwestionował moc dowodową przedstawionych przez powoda dowodów.

Reasumując strona powodowa udowodniła jedynie zawarcie umowy przelewu wierzytelności, jednakże z uwagi na brak udowodnienia istnienia wierzytelności, w tym jej wymagalności oraz wysokości skłania Sąd do udowodnienia roszczenia. Istnienia wierzytelności nie można bowiem uznać za udowodnienie poprzez samo udowodnienie przelewu, ponieważ nabywca wierzytelności wstępuje w miejsce dotychczasowego wierzyciela i staje się uprawniony do żądania

spełnienia świadczenia przez dłużnika jedynie wówczas gdy udowodni istnienie wierzytelności, jej wysokość oraz wymagalność.

O kosztach procesu Sąd postanowił na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym Sąd ustalił na podstawie § 2 punktu 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd nie znalazł podstaw na podwyższenie stawki wynagrodzenia z uwagi na to, że rozprawa została zamknięta po odbyciu pierwszego posiedzenia, na którym nie był obecny żaden z pełnomocników. Złożenie dwóch pism przygotowawczych nie uzasadnia w ocenie Sądu podwyższenia wynagrodzenia, tym bardziej, że sprawa nie miała charakteru szczególnie zawilego, zaś powód nie przedstawił dokumentów, które miałyby udowodnić dochodzone roszczenie, co nie wymagało ich analizy, ani też przedstawiania skomplikowanej argumentacji i wykładni przepisów, których zastosowanie mogłoby budzić wątpliwości.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w sentencji.